

Valkenswaard, 4 november 2021

Betoog Programmabegroting 2022-2025

Saved by the bell!

Voorzitter, anders kunnen we de financiële omstandigheden niet benoemen. Het is NIET het college geweest dat op financiële gronden heeft gestuurd om voor de komende jaren een fatsoenlijke begroting voor te leggen. Nee, het rijk komt net op tijd met zoveel geld over de brug, waardoor een kleine plus wordt verruimd naar zo'n anderhalf miljoen dat we op onze spaarrekening kunnen bijschrijven. En dan hebben we ook nog wat extra geld in de bandbreedte.

Laat ik voorop stellen dat het terecht is dat we de extra middelen ontvangen. Het sociaal domein heeft ons vanaf 2015 heel veel vooral extra geld gekost. Geld dat in elk geval vanuit Den Haag niet ter beschikking werd gesteld. Wel de taken maar geen afdoende middelen. Maar anderzijds weten we ook al enkele jaren dat we telkens te weinig geld begroten voor het sociaal domein. En ook nu weer. Dus daar waar het college financieel kan bijsturen, doet zij dat nauwelijks. Zie wat we gemiddeld de laatste vier jaar te kort kwamen en wat we telkens vanaf het spaarbankboekje moesten bijlappen. Het college komt slechts met een kleine verhoging. Gevolg is dat we straks net als de laatste vier jaren geld van het spaarbankboekje moeten halen, om een negatief resultaat terug te draaien.

Steeds meer mensen willen gebruik maken van de Wmo-mogelijkheden. Zij staan op een wachtlijst die echter twee keer groter is geworden dan vooraf gepland en begroot. Het is een beetje natte vinger werk om te bepalen wat ons dat gaat kosten, maar in elk geval volstaat de huidige begroting niet. Het college komt ook hier niet met een voorstel om de verdubbeling van de wachtlijst voor de Wmo op te vangen.

Samen voor Valkenswaard is van mening dat we zo reëel mogelijk moeten begroten. Beter nu te hoog begroten dan straks weer geld tekort komen. Daarom willen wij samen met anderen voorstellen om de bandbreedte in te zetten voor de beide posten van het sociaal domein. Wij kiezen er echter bewust voor om NIET het geld te gebruiken wat wordt voorgesteld om naar de algemene reserve te verschuiven. Daar laten we nog een drempel liggen om dat in te zetten. Dit precies in lijn met hetgeen we deze gehele raadsperiode al hebben gezegd. De 3 miljoen ondergrens is ondergrens. SvV is ervoor om voor de wachtlijstproblemen € 250K uit te trekken en voor het Programma Sociaal Domein € 500K. VL en Vitaal maak daarom van de 1 miljoen zoals voorgesteld € 750,-. De dekking vinden we in de bandbreedte van de voorgestelde begroting.

De begrotingsagenda bestaat voor een groot deel ook uit de diverse verordeningen, waaronder de legesverordening. De legesverordening moet in zijn geheel dekkend zijn voor de ambtelijke werkzaamheden waar de burger om vraagt. We weten dat we op diverse

plaatsen zwaar verlies leiden. Met andere woorden: de leges dekken de kosten niet. We zien dat enkele posten aanzienlijk zijn verhoogd m.b.t. omgevingsvergunningen. In veel gevallen gaat het echt om enorme verhogingen. Daar zijn we ook niet blij mee, maar het moet gewoon. Sterker nog: Samen voor Valkenswaard is van mening dat de gemeenschap niet hoeft mee te betalen als een individu iets gaat bouwen en er dus zelf individueel veel voordeel aan heeft. Daar moeten de leges als het kan dekkend zijn. Samen voor Valkenswaard ziet ook diverse posten waarvan de leges worden verlaagd. Zie bijvoorbeeld bij archeologie maar ook bij de Wet op de Kansspelen en het gemeentearchief. Wij zijn daar geen voorstander van. Ook hier is ons argument om de dekking breed te houden. Ook als een individuele post een keer goedkoper zou kunnen. Daarom dienen wij samen met anderen een amendement in om alle voorgestelde verlagingen van de leges te schrappen.

Samen voor Valkenswaard stelt voor het voorstel te schrappen om de huur van sportaccommodaties te indexeren en om zo € 10K meer te ontvangen. Het verenigingsleven is voor ons heel belangrijk. En alle kosten die wij doorberekenen aan de verenigingen worden vaak één op één verhaald op de leden. En dus ook op leden die nauwelijks de middelen hebben om te sporten. Als zij moeten stoppen vanwege onze indexering dan past dat niet in ons plaatje. Als dat bedrag toch nodig is om onze middelen wat aan te vullen, dan zien wij liever dat we dit breed uitsmeren door verhoging van de parkeertarieven. Daarom ons amendement om deze niet te verhogen met 1,5% zoals opgenomen in de Raadsinformatiebrief van 14 oktober jl maar met 3,5%. Op de begroting heeft dit een positieve bijdrage van € 11K + 14K. De middelen kunnen dan worden verwerkt met de algemene reserve. Daartoe dienen we ook een amendement in.

We gaan naar de verkiezingen toe. Dat is ook de reden dat wij terughoudend zijn met moties en amendementen. Wij bespreken de wensen liever na de verkiezingen als het komt tot een nieuwe coalitie. Toch zullen wij wel samen met anderen een amendement indienen om geld vrij te maken voor burgerparticipatie. Daarnaast willen wij ook dat de begroting voor 2022 wordt vastgesteld en voor de andere jaren ter kennisgeving wordt aangenomen. Bij deze dienen we ook een motie in om het college te laten onderzoeken op welke wijze we snel maar ook zorgvuldig de armste onder ons tegemoet kunnen komen in de absurde verhoging van de energiekosten. Daarbij denken wij al snel aan de mensen die afhankelijk zijn van de boodschappenmand. Een laatste motie die we met anderen indienen betreft het vergemakkelijken van de subsidieaanvraag voor kleine verenigingen.

We hebben nog enkele inhoudelijke opmerkingen. Het bevreemdt ons zeer dat het college teksten opneemt in de begroting die - ook naar de mening van het college zelf - kant noch wal raken. De opmerking m.b.t. woningbouw dat Valkenswaard samen met Eindhoven tot de koplopers behoort, is echt achterhaald. Dat was misschien in 2015 en 2016 zo, maar daarna echt niet meer. En laten we eerlijk zijn: bouwplannen hebben we legio maar wat is er echt gerealiseerd de laatste tijd? Lage Heide, het ABN-kantoor en het voormalige SNS-kantoor. Hier en daar nog een losse woning misschien. Maar Woningbelang levert dit jaar helaas geen nieuwbouwwoning af. Daar zijn plausibele verklaringen voor, maar het feit is 0. Ook andere projecten liggen al jaren te wachten en komen (nog) niet tot realisatie. Om deze reden zijn wij het eens met uitbreiding van de ambtelijke capaciteit. Dit is hard nodig. Het zal mogelijk ook leiden tot verlaging van de kosten in onze grondexploitaties.

Met betrekking tot het project Dommelland heeft het college onlangs tijdens een raadsinformatiebijeenkomst laten weten dat er een adviseur uit Engeland in de arm was genomen. Dat was dus absoluut niet waar. Maar ik denk dat door onze vragen en opmerkingen het college zich heeft gerealiseerd dat zij verkeerde informatie heeft verstrekt. Afgelopen week (28 oktober) pas is de adviseur gecontacteerd en zijn er met hem afspraken gemaakt. Het laatste is perfect maar dat dit zolang heeft moeten wachten begrijpen wij absoluut niet.

Voorzitter, een laatste inhoudelijk punt.

Samen voor Valkenswaard is kritisch over de middelen die wij uittrekken voor de raad. Je zou kunnen zeggen dat het allemaal nodig is en dat het onze inzet verbetert of ondersteunt. Maar in onze ogen zijn we met elkaar niet scherp genoeg op de kosten die wij als raad in rekening brengen bij onze inwoners. Ik heb eens wat zaken op een rij gezet. In de begroting is een bedrag van 32K opgenomen met o.a. 3 heidagen na de verkiezingen. Er is 38K opgenomen voor een ipad voor elk raadslid, een MS Officepakket en voor de helpdesk (20K!). Daarnaast gaat het grootste deel van de raad met het college twee maal per jaar uit eten op kosten van de gemeenschap en krijgen wij ook nog een maandelijkse bijdrage. Als ik alles bij elkaar optel dan kom ik komend jaar op een bedrag van ongeveer € 375.000,-. Wij willen de raad voorleggen om zich hier bewust van te zijn. Zijn 3 heidagen nodig om beter met elkaar te functioneren? Wij denken van niet. Twee dagen bij elkaar in Valkenswaard met een lunch en gewoon thuis slapen is voldoende. En ja, wij hebben gevraagd om een emailaccount van de gemeente. Niet om alles wat daarbij komt. Geen ipad leasen scheelt meteen zo'n € 23.000,- de komende 4 jaar. Alleen een emailaccount kan met een emaillicentie model E1. Die kost per persoon ongeveer € 81,00 per jaar en dus € 1.850,- voor de raad en geen € 11.500,-. En net zo veilig te gebruiken. De helpdesk hoeft ons alleen maar in een zogenaamde gebruikersgroep te plaatsen en de veiligheid is geborgd. En een helpdesk voor 20K voor de hulp bij installeren van de mail en een enkele keer ondersteuning als er iets verkeerd gaat, hoeft volgens navraag door ons absoluut geen 20K te kosten. Voorzitter, digitale veiligheid is belangrijk maar wij moeten niet blind zijn voor dit de kosten die dit met zich meebrengt. Koop als raadslid desnoods een device van de toelage die we krijgen, als dat nodig is. Daarom dienen wij een amendement in om de kosten voor de inwoners te verlagen en brengen die middelen op dit moment over naar de algemene reserve. Laat het presidium hier nog eens naar kijken. Beslissen we later om toch iets te doen, dan is er nog een bandbreedte en of een pot onvoorzien om de middelen te vinden.

Afsluitend voorzitter. Eindelijk weer een eens positief financieel geluid als het gaat om de begroting. Extra geld in de algemene reserves voor de momenten dat het er echt toe doet. De begroting van het Programma Sociaal Domein wat ons betreft steviger. En dit alles niet vanwege het college, maar vanwege Den Haag en bijstuuringsvoorstellen vanuit de raad. Zoals gezegd: voor het college geldt Saved by the bell.

Fred Emmerik